

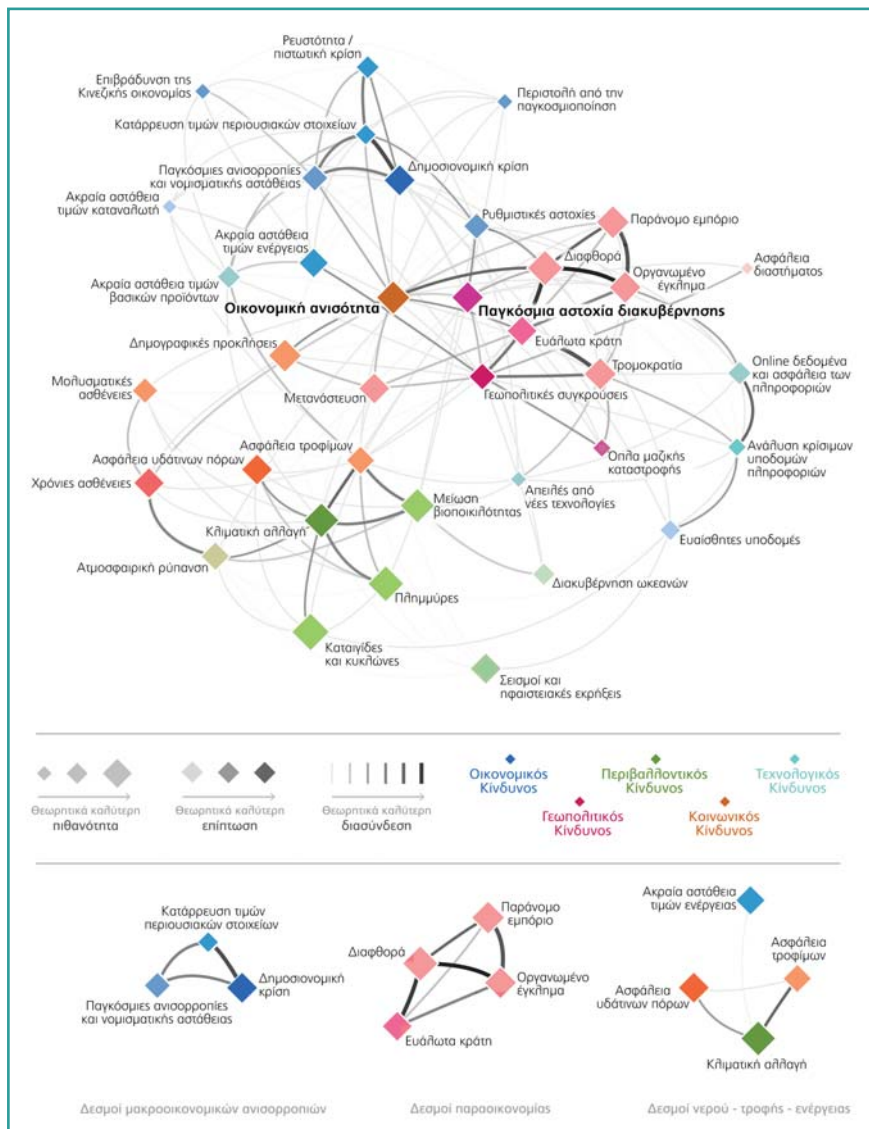
αναδυόμενων οικονομιών και τα υψηλά επίπεδα χρέους στις προηγμένες οικονομίες. Οι ανισορροπίες (αποταμιευτικές και εμπορικές) που δημιουργούνται τόσο εσωτερικά στην οικονομία μιας χώρας, όσο και μεταξύ των χωρών είναι ολοένα και περισσότερο μη βιώσιμες, ενώ παράλληλα οι υποχρεώσεις συνεπάγονται εξαιρετικά μακροπρόθεσμες πιέσεις στις δημοσιονομικές σχέσεις. Μια διέξοδος σε αυτές τις ανισορροπίες αυτές θα ήταν μια συντονισμένη παγκόσμια δράση, αλλά αυτό είναι δύσκολο λόγω των συγκρουόμενων συμφερόντων των διαφόρων κρατών.

Δεσμοί “Παραοικονομίας”

Αυτό το σύμπλεγμα εξετάζει μια ομάδα κινδύνων, συμπεριλαμβάνοντας την αστάθεια των κρατών, το παράνομο εμπόριο, το οργανωμένο έγκλημα και τη διαφθορά. Σε ένα δικτυωμένο κόσμο, οι αποτυχίες της διακυβέρνησης και της οικονομικής ανισότητας δημιουργούν ευκαιρίες για να ανθήσουν τέτοιου είδους παράνομες δραστηριότητες. Το 2009, η εκτίμηση για την αξία του παράνομου εμπορίου σε όλο τον κόσμο υπολογίζεται σε \$1,3 τρις με αυξητική τάση. Αυτοί οι κίνδυνοι, ενώ δημιουργούν τεράστιο κόστος για τις νόμιμες οικονομικές δραστηριότητες, αποδυναμώνουν τα κράτη, απειλούν τις ευκαιρίες ανάπτυξης, υπονομεύουν το κράτος δικαίου και διατηρούν τις χώρες παγιδευμένες σε κύκλους φτώχειας και αστάθειας. Χρειάζεται επειγόντως διεθνής συνεργασία τόσο από την πλευρά της προσφοράς, όσο και από την πλευρά της ζήτησης.

Δεσμοί “νερού - τροφής - ενέργειας”

Η ραγδαία αύξηση του πληθυσμού παγκόσμια και η αυξανόμενη ευημερία δημιουργούν τεράστιες πιέσεις για τους δι-

Διάγραμμα 1. Χάρτης Διασύνδεσης Κινδύνων, Πηγή: World Economic Forum, Global Risks 2011.

αθέσιμους πόρους. Η ζήτηση για νερό, τρόφιμα και ενέργεια αναμένεται να αυξηθεί κατά 30% - 50% την επόμενη εικοσαετία, καθώς παράλληλα οι οικονομικές ανισότητες ενθαρρύνουν την παροχή βραχυπρόθεσμων λύσεων για την παραγωγή και την κατανάλωση, υπονομεύοντας τη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα. Οι ελλείψεις που διαπιστώνονται θα

μπορούσαν να προκαλέσουν κοινωνική και πολιτική αστάθεια, γεωπολιτικές συγκρούσεις και ανεπανόρθωτη περιβαλλοντική ζημία. Οποιαδήποτε στρατηγική που επικεντρώνεται μόνο σε ένα συστατικό του δεσμού “νερού - τροφής - ενέργειας” χωρίς να λάβει υπόψη τη διασύνδεση των κινδύνων, διακινδυνεύει σοβαρές απρόβλεπτες συνέπειες.

στρατιωτικών ηγετών. Ενώ ένας ανοικτός πόλεμος στον κυβερνοχώρο είναι πιθανός, οι ειδικοί αναφέρουν ότι η αλληλεπίδραση μεταξύ του πολέμου στον κυβερνοχώρο και στον πραγματικό πόλεμο δημιουργεί περισσότερες πιθανότητες κινδύνου για την κοινωνία, με online επιθετικότητα μπορεί να προκαλέσει πιθανές συμβατικές επιθέσεις.

- **Κυβερνο-τρομοκρατία:** Είναι ίσως ακόμα λιγότερο κατανοητή και τροφοδοτεί ανησυχίες σχετικά με τον ανοικτό χαρακτήρα του Διαδικτύου, την ασφάλεια και την προστασία της ιδιωτικής ζωής. Πολλοί έχουν διακρίνει έναν υψηλό κίνδυνο τρομοκρατικών επιθέσεων στον κυβερνοχώρο από την εκτεταμένη χρήση τρομοκρατικών οργανώσεων του Διαδικτύου τα τελευταία χρόνια για στρατολόγηση, δογματικούς και λειτουργικούς σκοπούς επικοινωνίας, καθώς και για ορισμένα περιστατικά κλοπής στον κυβερνοχώρο. Ωστόσο, αυτές οι πρακτικές δεν δείχνουν οποιαδήποτε ικανότητα για μεγάλης κλίμακας τρομοκρατικών επιθέσεων στον κυβερνοχώρο, και θα πρέπει να σημειωθεί ότι η τρομοκρατική χρήση του Διαδικτύου επιτρέπει επίσης στις υπηρεσίες επιβολής του νόμου να συλλέξουν πολύτιμες πληροφορίες.

Συμπεράσματα

Η αντιμετώπιση των παγκόσμιων κινδύνων σε παγκόσμιο επίπεδο απαιτεί νέες ικανότητες ως προς την ανάλυση κινδύνου, καθώς και επίσημους και ανεπίσημους μηχανισμούς αντίδρασης στον κίνδυνο. Τρία βασικά χαρακτηριστικά ξεχωρίζουν για τον καθορισμό των απαιτήσεων αυτών των ικανοτήτων:

- Οι διασυνδέσεις μεταξύ των κινδύνων απαιτούν από εμάς να κατανοήσουμε καλύτερα τα συστήματα πίσω από τους κινδύνους, καθώς και το πλαίσιο των κινδύνων. Δεν είναι πλέον επαρκές να

αξιολογούμε απλά τους λειτουργικούς κινδύνους σε επιχειρηματικό πλαίσιο ή τις προκλήσεις εθνικής ασφάλειας σε κυβερνητικό επίπεδο.

- Με τους κινδύνους που υπάρχουν τόσο σε εθνικό όσο και σε παγκόσμιο επίπεδο, και τους διάφορους φορείς που επηρεάζονται με διάφορους τρόπους, ο κόσμος αντιμετωπίζει μια σημαντική πρόκληση για το συντονισμό των εθνικών και παγκόσμιων αντιδράσεων. Εξ ορισμού, κανένας από τους κινδύνους δεν μπορεί να αντιμετωπιστεί από έναν και μόνο παράγοντα. Ως εκ τούτου, εμείς

πρέπει να συνεχίσουμε τις προσπάθειες για τη δημιουργία ενός κοινού πλαισίου για την εκτίμηση των κινδύνων σε ένα συνεργατικό περιβάλλον.

- Ενώ σε ένα όλο και πιο ταραγμένο παγκόσμιο περιβάλλον υπάρχει πάντα ο πειρασμός να επικεντρωθεί κανείς στο πιο πρόσφατο γεγονός κινδύνου, είναι σημαντικό να αναληφθεί μια μακροπρόθεσμη προοπτική για την αξιολόγηση του κινδύνου και της αντίδρασης.

Ως εκ τούτου, η διαπραγμάτευση των δύο κεντρικών κινδύνων - της αποτυχίας της οικονομικής ανισότητας και των αστοχιών της παγκόσμιας διακυβέρνησης - θα μπορούσε να έχει μακρά δι-

άρκεια στην κατεύθυνση της βελτίωσης τόσο της αποτελεσματικότητας της αντιμετώπισης των κινδύνων, όσο και της συνολικής ανθεκτικότητας σε παγκόσμιο επίπεδο. Και οι δύο κίνδυνοι έχουν μεγάλο αντίκτυπο στις τρεις σημαντικές ομάδες. Ενώ πολλή από τις μακροπρόθεσμες εξελίξεις και τις επιδράσεις των παγκόσμιων κινδύνων είναι δύσκολο να προβλεφθούν με εύλογο βαθμό βεβαιότητας, οι επενδύσεις σε αυτούς τους κεντρικούς κινδύνους, είναι βέβαιο ότι θα έχουν θετικές επιπτώσεις στην προσημοσύνη του κινδύνου.

“ Η αποτελεσματική αντιμετώπιση των κινδύνων δεν αφορά μόνο στον προληπτικό περιορισμό των μειονεκτημάτων που συνδέονται με τους παγκόσμιους κινδύνους, αλλά στην εκμετάλλευση ευκαιριών για καινοτομία και για ανάπτυξη ”

Ωστόσο, ακόμη και με την καλύτερη ανάλυση, δεν μπορούμε ποτέ να προβλέψουμε ή να προετοιμαστούμε για όλους τους κινδύνους. Σε ένα αυξανόμενο συνδεδεμένο κόσμο, υπάρχει μια πληθώρα κινδύνων, που είναι πέρα από τις ικανότητες σχεδιασμού και την αξιολόγηση των κέντρων λήψης αποφάσεων από τους εμπειρογνώμονες που είναι υπεύθυνοι για τη διαχείριση κινδύνων. Για να είναι προετοιμασμένοι οι οργανισμοί και κέντρα λήψης αποφάσεων για αυτές τις μελλοντικές προκλήσεις και για να συνεχίσουν να αξιοποιούν τις ευκαιρίες σε ταχέως μεταβαλλόμενα στρατηγικά περιβάλλοντα, πρέπει να συνεχίσουν να επενδύουν σε πιο ανθεκτικά συστήματα.